СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
Управління Служби безпеки України в Херсонській області
Слідчий відділ
вул. Лютеранська, 1, м. Херсон, 73000 тел. (0552) 42-21-29
www.ssu.gov.ua, e-mail:usbu_hes@ssu.gov.ua Код ЄДРПОУ 20001728

П О В І Д О М Л Е Н Н Я
про підозру

місто Кривий Ріг
Дніпропетровської області

6 жовтня 2022 року

Начальник слідчого відділу УСБУ в Херсонській області полковник юстиції Шишенко Євгеній Сергійович, розглянувши матеріали кримінального провадження № 22022230000000265, зареєстрованого у Єдиному реєстрі досудових розслідувань 25.07.2022 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 28, ч. 5 ст. 111-1, ч. 2 ст. 110 КК України, та встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 42, 276, 277, 278, 481 КПК України,

П О В І Д О М И В:

Гармаш Наталі Василівні, 08.04.1977 року народження, уродженці с. Павлівка, Генічеського району Херсонської області, громадянці України, яка мешкає за адресою: Херсонська область, Генічеський район, м. Генічеськ, вул. Ковпака, 27, кв. 38, документованій паспортом громадянина України серії МО № 863324, виданим Генічеським РВ УМВС України в Херсонській області, яка не є депутатом ради будь-якого рівня, раніше не судимій,

про те, що вона підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28 та ч. 5 ст. 111-1 КК України, тобто колабораційній діяльності, а саме – участь громадянина України в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, вчинена за попередньою змовою групою осіб.

Згідно з Конституцією України Україна є суверенною і незалежною державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною. Перебування на території України підрозділів збройних сил інших держав з порушенням процедури, визначеної Конституцією та законами України, Гаазькими конвенціями 1907 року, IV Женевською конвенцією 1949 року, а також всупереч Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 року, Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією (далі – РФ) 1997 року та іншими міжнародно-правовими актами, є окупацією частини території суверенної держави Україна та міжнародним протиправним діянням з усіма наслідками, передбаченими міжнародним правом.

У порушення вимог п. п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994, принципам Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 та вимогам ч. 4 ст. 2 Статуту ООН і Декларацій Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV), від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX) президент, а також інші невстановлені на цей час досудовим розслідуванням представники влади РФ спланували, підготували і розв'язали агресивну війну та воєнний конфлікт проти України, а саме – віддали наказ на вторгнення підрозділів Збройних Сил РФ (далі – ЗС РФ) на територію України.

24 жовтня 1945 року набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй, підписаний 26 червня 1945 року, яким фактично створено Організацію Об'єднаних Націй (далі – ООН).

До складу ООН входять Україна, РФ та ще 49 країн-засновниць, а також інші країни світу.

Відповідно до ч. 4 ст. 2 Статуту ООН усі члени вказаної організації утримуються в своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним із цілями Об'єднаних Націй.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН № 36/103 від 09 грудня 1981 року про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав та резолюціями: № 2131 (XX) від 21 грудня 1965 року, що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав та про захист їх незалежності та суверенітету; № 2625 (XXV) від 24 жовтня 1970 року, що містить Декларацію про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН; № 2734 (XXV) від 16 грудня 1970 року, що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки; № 3314 (XXIX) від 14 грудня 1974 року, що містить визначення агресії, установлено, що жодна з держав не має права здійснювати інтервенцію чи втручання у будь-якій формі або з будь-якої причини у внутрішні

та зовнішні справи інших держав. Цими ж міжнародними документами закріплено обов'язок держав: утримуватися від озброєної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації, здійснення сприяння, заохочення чи підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на власній території навчання, фінансування та вербовки найманців чи засилання таких найманців на територію іншої держави.

Крім того, у статтях 1-5 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1974 року № 3314 (XXIX), серед іншого визначено, що ознаками агресії є:

- застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності чи політичної незалежності іншої держави;
- застосування збройної сили державою в порушення Статуту ООН.

Будь-яке з наступних діянь, незалежно від оголошення війни, кваліфікується як акт агресії:

- вторгнення або напад збройних сил держави на територію іншої держави або будь-яка військова окупація, який би тимчасовий характер вона не мала, яка є результатом такого вторгнення або нападу, або будь-яка анексія із застосуванням сили території іншої держави або частини її;
- бомбардування збройними силами держави території іншої держави або застосування будь-якої зброї державою проти території іншої держави;
- блокада портів або берегів держави збройними силами іншої держави:
- напад збройними силами держави на сухопутні, морські або повітряні сили, або морські та повітряні флоти іншої держави;
- застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави за угодою з приймаючою державою, у порушення умов, передбачених в угоді, або будь-яке продовження їх перебування на такій території після припинення дії угоди;
- дія держави, яка дозволяє, щоб її територія, яку вона надала в розпорядження іншої держави, використовувалася цією іншою державою для здійснення акту агресії проти третьої держави;
- засилання державою або від імені держави збройних банд, груп, іррегулярних сил або найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави, які мають настільки серйозний характер, що це є рівносильним наведеним вище актам, або її значна участь у них.

Жодні міркування будь-якого характеру, чи то політичного, економічного, військового чи іншого характеру, не можуть слугувати виправданням агресії.

Крім того, принципи суверенної рівності, поваги прав, притаманних суверенітету, незастосування сили чи погрози силою, непорушності кордонів, територіальної цілісності держав, мирного врегулювання спорів та невтручання у внутрішні справи держав закріплені у Заключному акті Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01 серпня 1975 року, який визнається РФ та Україною.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року (далі – Декларація) вказано, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації територія України в існуючих кордонах є недоторканною і не може бути змінена та використана без її згоди.

24 серпня 1991 року Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України. Згідно з указаним документом територія України є неподільною та недоторканною.

Незалежність України визнали держави світу, серед яких і РФ.

Статтями 1, 2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною.

Згідно зі статтею 5 Конституції України носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

Статтею 73 Конституції України визначено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішується питання про зміну території України.

Відповідно до статей 132-134 Конституції України територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території.

22 лютого 2022 року президент РФ направив до Ради Федерації звернення про використання збройних сил РФ за межами РФ, яке було задоволено.

24 лютого 2022 року президент РФ публічно оголосив про рішення розпочати повномасштабну військову агресію проти України.

24.02.2022 військовослужбовці ЗС РФ шляхом збройної агресії із застосуванням зброї незаконно вторглися на територію України через державні кордони України в Харківській, Херсонській, Миколаївській, Сумській, Чернігівській, Запорізькій, Київській, Донецькій та Луганській областях та здійснили збройний напад на державні органи влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об'єкти, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення для держави і у такий спосіб здійснили тимчасову окупацію частини території України.

З метою протидії збройній агресії 24.02.2022 Указом Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» через військову агресію РФ проти України, на підставі пропозицій Ради національної безпеки і оборони

України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» введено в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб. Зазначений Указ затверджений прийнятим Верховною Радою України Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX.

У подальшому 15.03.2022 Законом України затверджено Указ Президента України від 14.03.2022 № 133/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким передбачено його продовження з 05 години 30 хвилин 26.03.2022 строком на 30 діб.

21.04.2022 Законом України затверджено Указ Президента України від 18.04.2022 № 259/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким продовжено його з 05 години 30 хвилин 25.04.2022 строком на 30 діб.

22.05.2022 Законом України затверджено Указ Президента України від 17.05.2022 №341/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким передбачено його продовження з 05 години 30 хвилин 25 травня 2022 року строком на 90 діб.

15.08.2022 Законом України затверджено Указ Президента України від 12.08.2022 №573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», яким продовжено його з 05 години 30 хвилин 23 серпня 2022 року строком на 90 діб.

Відповідно до п. 7 ст. 1-1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» тимчасово окупована РФ територія України (далі – тимчасово окупована територія) – це частини території України, в межах яких збройні формування РФ та окупаційна адміністрація РФ встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування РФ встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації РФ.

У період з 24.02.2022 по цей час більшу частину території Херсонської області захоплено військовослужбовцями ЗС РФ і вона знаходиться під тимчасовою окупацією держави-агресора, що визначено Переліком територіальних громад, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) станом на 25 квітня 2022 року, затвердженим наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 25.04.2022 № 75.

Достовірно знаючи про вищевказані обставини, які є загальновідомим фактом, громадянин України Сальдо Володимир Васильович, будучи радикально налаштованим до діючої легітимної влади в Україні, у березні 2022 року (більш точної дати досудовим розслідуванням не встановлено), перебуваючи у м. Херсоні, достовірно знаючи, що військовослужбовці РФ окупували м. Херсон та частину Херсонської області та продовжують окупаційну діяльність на території України, маючи досвід роботи в органах влади та місцевого самоврядування, добровільно погодився виконувати рішення окупаційного військового керівництва РФ, розташованого на окупованих

територіях, та обійняв посаду так званого керівника окупаційного органу влади – військово-цивільної адміністрації Херсонської області (далі – окупаційна ВЦА Херсонської області).

З метою реалізації злочинного плану вищого військово-політичного керівництва РФ щодо плану окупації Херсонської області Сальдо В.В. вжив заходів щодо функціонування незаконного органу влади – окупаційної ВЦА Херсонської області, який під його керівництвом з березня 2022 року і по цей час як представник органу окупаційної влади впроваджує на території Херсонської області встановлення влади окупаційних військ РФ на території населених пунктів області; керує процесами створення та діяльності місцевих окупаційних органів влади; утворює умови неможливості дії українських органів влади та законів на вказаній території; впроваджує податкову, банківсько-фінансову систему РФ, реєстрацію та організацію діяльності суб'єктів господарювання, органів влади та місцевого самоврядування, надання освітніх та медичних послуг, роботу правоохоронної та судової систем та інших сфер суспільного життя за законами РФ; організацією та проведенням незаконного референдуму з питання приєднання частини тимчасово окупованої території Херсонської області до РФ та інші.

Переслідуючи кінцеву мету окупації Херсонської області приєднанням частини території України до РФ, Сальдо В.В. умисно на виконання вимог військово-політичного керівництва РФ у порушення порядку, встановленого Конституцією України, у липні 2022 року (більш точна дата досудовим розслідуванням не встановлена) як посадова особа окупаційного органу влади держави-агресора публічно проголосив про початок підготовки до проведення незаконного референдуму з питань входження до складу РФ тимчасово окупованої території Херсонської області. І з цією метою в умовах ведення бойових дій та окупації частини території України Сальдо В.В., діючи добровільно як представник РФ в Херсонській області та так званий керівник окупаційної ВЦА Херсонської області, залучив для проведення підготовки до незаконного референдуму інших осіб, які добровільно погодилися співпрацювати із окупаційною адміністрацією держави-агресора, між якими розподілив повноваження, та за узгодженням з військовими РФ здійснював загальне керівництво їх спільними діями, спрямованими на проведення незаконного референдуму на тимчасово окупованій частині Херсонської області з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Так, Сальдо В.В. взяв на себе загальну організацію дій інших співучасників, спрямованих на підготовку та проведення незаконного референдуму на тимчасово окупованій території Херсонської області, визначав функції і персональний склад інших учасників у незаконних виборчих органах, узгоджує порядок проведення незаконного референдуму з військово-політичним керівництвом держави-агресора, вирішував питання фінансового та матеріально-технічного забезпечення його проведення із представниками РФ і узгодив

відомий всім учасникам групи осіб спільний план злочинних дій, розподілив завдання і повноваження між ними, а саме:

- Стремоусову Кирилу Сергійовичу – заступнику керівника окупаційної ВЦА Херсонської області – здійснювати висвітлення процесу підготовки до проведення та безпосереднього проведення незаконного референдуму в засобах масової інформації, поширювати публічні заклики до проведення такого незаконного референдуму на тимчасово окупованій території;
- Захаровій Марині Юріївні – начальнику департаменту внутрішньої і зовнішньої політики окупаційної ВЦА Херсонської області – очолити так звану центральну виборчу комісію Херсонської області (далі-незаконна ЦВК), здійснювати керівництво створенням та роботою територіальних виборчих комісій (далі – ТВК), формуванням та узагальненням списків виборців, пошуком та облаштуванням приміщень територіальних і дільничних виборчих комісій (далі – ДВК); загальне планування та проведення незаконного референдуму, забезпечувати фінансове та матеріально-технічне проведення референдуму;
- Кулик Ользі Миколаївні – голові ТВК Геніческого району у складі окупаційної Геніческої ВЦА – здійснювати керівництво створенням та роботою ДВК на території Геніческого району Херсонської області, формуванням та узагальненням списків виборців району, пошуком та облаштуванням приміщень ДВК, формуванням складу ДВК та інших осіб, які беруть участь у їх діяльності, поширенні агітаційних матеріалів тощо, проведенням незаконного референдуму на території Геніческого району.

Також до участі у процесі підготовки та проведення незаконного референдуму з питань приєднання частини території України до РФ на порушення порядку, передбаченого Конституцією України, цією групою осіб залучені й інші особи з числа військових і спеціальних служб РФ, правоохоронних та інших служб і відомств РФ, а також цивільних громадян РФ і України (анкетні дані та їх роль у вчиненні цього кримінального правопорушення встановлюються досудовим розслідуванням).

У липні-вересні 2022 року Сальдо В.В., будучи обізнаний з тим, що відповідно до статті 73 Конституції України виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України, умисно, тобто усвідомлюючи протиправність своїх дій, діючи на виконання узгодженого заздалегідь злочинного плану, за попередньою змовою із зазначеними вище та іншими, не встановленими на цей час досудовим розслідуванням особами, вчинив дії щодо проведення на тимчасово окупованій території Херсонської області незаконного референдуму з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

При цьому, у період липня-вересня 2022 року Кулик Ольга Миколаївна, усвідомлюючи протиправність своїх дій, діючи на виконання узгодженого заздалегідь злочинного плану, діючи за попередньою змовою із керівниками окупаційної ВЦА Херсонської області Сальдо В.В., Стремоусовим К.С.

Захаровою М.Ю., а також іншими невстановленими на цей час представниками цього незаконного органу влади, створеного на тимчасово окупованій території Херсонської області вчинила дії, спрямовані на проведення незаконного референдуму з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, зокрема сформувала склад та організувала роботу територіальної виборчої комісії (далі – ТВК) № 6, а також сформувала 45 (сорок п'ять) дільничних виборчих комісій (далі-ДВК) у ТВК № 6 та визначила їх місце розміщення.

У свою чергу, громадянка Гармаш Н.В. у період липня-вересня 2022 року, усвідомлюючи протиправність своїх дій, підтримуючи ідеї тимчасової окупації Херсонської області військовими РФ та незаконну діяльність створених ними незаконних органів влади, добровільно погодилась взяти участь в організації проведення незаконного референдуму на території Генічеського району Херсонської області.

Так, на виконання вказівок Кулик О.М., як голови ТВК № 6, із якою за попередньою змовою Гармаш Н.В. добровільно погодилась очолити незаконну дільничну виборчу комісію № 607 на території Генічеського району, вчинила умисні дії щодо організації проведення на тимчасово окупованій території Херсонської області незаконного референдуму з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, а саме:

- взяла участь у формуванні реєстру виборців на території закріпленої за нею дільничної виборчої комісії, з числа місцевих мешканців, які залишились на тимчасово окупованій території, з урахуванням тих, які виїхали з місць постійного проживання через військове вторгнення РФ в Україну;
- організовувала спільно з Кулик О.М. підготовку приміщення для роботи незаконної 607 дільничної виборчої комісії, що розташувалась у приміщенні школи № 3 за адресою: Херсонська область, м. Генічеськ, вул. Курасова, 1;
- вжила заходів до пошуку та залучення транспортних засобів та водіїв для забезпечення діяльності дільничної виборчої комісії;
- організовувала на тимчасово окупованій території м. Генічеськ Херсонської області проведення агітації у порядку і спосіб, що порушує норми, встановлені Виборчим кодексом України до здійснення такої діяльності;
- визначила порядок дій членів дільничної виборчої комісії № 607 у дати проведення незаконного референдуму – з 23 по 27 вересня 2022 року.

Після виконання вищевказаних дій, спрямованих на організацію підготовки до участі в проведенні незаконного референдуму, у період з 23 по 27 вересня 2022 року на тимчасово окупованій частині території Херсонської області пройшла незаконна, тобто з порушенням всіх положень Закону України «Про всеукраїнський референдум» від 26 січня 2021 року № 1135-IX процедура проведення голосування серед жителів Херсонської області, у якому за участі

озброєних військових та правоохоронців РФ, незаконно сформованої поліції сумісно з членами незаконної 607 ДВК, Гармаш Н.В. як голова незаконного органу народного волевиявлення, взяла активну участь у референдумі шляхом здійснення збору бюлетенів, форму яких затвердила незаконна ЦВК, та без дотримання основних принципів вільної участі та добровільного таємного голосування, публічності та відкритості референдуму, вживала заходи до їх перерахунку, оформлення відповідних протоколів для здійснення уяви у невизначеного кола осіб про легітимність проведення процедури плебісциту, підвела з іншими членами незаконної ДВК результати голосування і передала відповідні бюлетені до ТВК № 6, з урахуванням яких формувались результати голосування по всій тимчасово окупованій території Херсонської області.

27 вересня 2022 року так звана ЦВК Херсонської області за результатами підрахунку ста процентів бюлетенів визнала незаконний референдум таким, що відбувся. Відповідно до його результатів 87.05 відсотків виборців виявили бажання за входження Херсонської області у склад РФ.

Таким чином, громадянка України Гармаш Наталя Василівна підозрюється у колабораційній діяльності, а саме у добровільній участі в організації та проведенні незаконного референдуму на тимчасово окупованій території, вчиненій за попередньою змовою групою осіб, тобто кримінальному правопорушенні (злочині), передбаченому ч. 2 ст. 28 і ч. 5 ст. 111-1 КК України.

Начальник слідчого відділу
УСБУ в Херсонській області
полковник юстиції **Євгеній Сергійович ШИШЕНКО**

ПОГОДЖУЮ
Прокурор відділу
Херсонської обласної прокуратури **Дмитро Володимирович БОНДАР**